

חכמינו בדורתיך

גליון מנח • שנה א'

פרשת פנחס
תשפ"ה לפ"קהוצאה לאור
חידושי תורה
של בעלי בתים
העושים תורתם
קבע ומלאכתם
עראי

מבוא: בשער התורה

זהיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, לפי שהיו השבטים מבזין אותו וכו' בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. הפסוק הראשון בפרשתו מתחיל בענין היחס, שנתייחס פינחס אחר אהרן להסיר ממנו הגנאי מה שהיו השבטים מגניין אותו, וכן בהמשך הפרשה מוצאין עוד עדות על טהרת ייחוסו של ישראל, ושם הוא להסיר לזות שפתים של האומות המגניין את ישראל, כמו שפירש רש"י על הפסוק חנוך משפחת החנוכי, לפי שהיו האומות מבזין אותם מה אלו מתייחסין על שבטיהם סבורין הם שלא שלטו המצריים באומותיהם, אם בגופם היו מושלים קל וחומר בנשותיהם, לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם ה"א מצד זה וי"ד מצד זה, לומר מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם ע"כ. והשכר שזכה אליה פינחס קנאה על קנאותו למען קדושתן של ישראל, הוא שנתכהן פינחס הוא וזרעו אחריו, והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם.

ובכדי שלא למנוע טוב מבעליו, הגני להציע כאן ענין פלא שנתגלה בשנים האחרונות בשבט הכהנים, המשמש גם כן כעדות חושית על טהרתן של ישראל בהמשך שנות הגלות לעמוד הרחק ממעשה זמרי. דהנה ידוע שחומר גוף

האנושי מורכב מהרבה חלקים קטנים הנקראים בלשונם DNA, ואפשר להכיר גוף האדם על ידי בחינה בה-DNA שכל אחד ואחד מיוחד בהזשינס' שלו. וכמובן שאין עסקינו כאן ליכנס למשא ומתן של הלכה המתנהל בעולמם של פוסקי דורינו עד כמה ניתן להתחשב עם ה-DNA בנוגע לכל מיני שאלות בהלכה, ולהיתר עגונות וכו', אבל בזה כולי עלמא מודו ואין מי שיכחיש מה שהחוש מעיד שיש מושג כזה, וכל אחד ואחד מברואי תבל יש לו איזה חלקים מהם שאין לו בהם שיתוף עם אחרים, ועל ידי הכלים המיועדים לזה אפשר להכיר את האדם על ידם.

ובהיות כך, החליטו לפני כשלושים שנה איזה רופאים יהודים לערוך מחקר על שבט הכהנים לבחון ה-DNA שלהם, כי אחרי שכל הכהנים יוצאים מגזע אחד, שכולם בני אהרן הכהן, על כן מההכרח שיימצא אצל כולם איזה 'זשין' משותף שירשו מאביהם אהרן הכהן, והזשין הזה לא יימצא אלא אצל הכהנים ולא אצל משפחות אחרות בישראל.

אותם הרופאים היו להם גישה לתרומות דם ותרומות מח עצמות וכדומה מאנשים רבים מאוד, וחקרו אצל מאות מכהנים מכל השבטים שבתוך כלל ישראל, אשכנזים, ספרדים, תימנים, וכו', ומכל המדינות שבארצות הגולה,

רמזי שמות בני אשר כנגד סדרי המשניות

בני אשר למשפחתם לימנה משפחת הימנה לישוי משפחת הישוי לבריעה משפחת הבריעי. לבני בריעה לחבר משפחת החברי למלכיאל משפחת המלכיאלי. ושם בת אשר שרח (במדבר כו, מד-מו).

כתב החיד"א במדבר קדמות (אות א ערך אשר) וז"ל: אשר (בן יעקב), אמרו בשם האריז"ל, כי אשר עומד בפתח גיהנם, וכל מי שהוא יודע משנה הוא מצילו, וזהו מאשר שמנה לחמו, שמנ"ה אותיות משנ"ה, כך כתב מורינו הרב חזון נחום בהקדמתו משם ספר מדרש תלפיות, עכ"ל.

ואפ"ל דלהכי תמצא כי אשר בן יעקב כשקרא שמות לבניו, רמז בהן השמות של ששה סדרי משנה, הלא הן:

ימנה, אותיות מן י"ה, וכמו שפרש"י, "אבל בימנה לא הוצרך לומר משפחת הימני לפי שהשם קבוע בו", היינו לקבוע כי הכל מאתו ית', וזה רמז למה שאמרו חז"ל (שבת לא.) אמונת זה סדר זרעים, וכתבו התוס', מפרש בירושלמי שמאמין בחי העולמים וזורע.

ישוי, ר"ת ימי ש'בת ו'ימי יו"ט, רמז לסדר מועד.

בריעה, לבריעה משפחת הבריעי, אותיות הרביעי, רמז לארבע אני יודע ארבע אמונות, רמז לסדר נשים.

- המשך בעמוד ב' <

- המשך בעמוד ב' <

מדור תורתם קבע

חבר, רמז לסדר נזיקין, העוסק בדיני בין אדם לחבירו.

מלכיאל, אותיות אלי-מלך, רמז לסדר קדשים, העוסק בדיני בית המקדש ועבודת הקרבנות שמקריבין לאל-מלך ית"ש.

שרח, ובחז"ל (סוטה יג.) סרח בסמ"ך מורה על חטא וטומאה (כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין לח:) אצל אדם הראשון, ובעשירי סרח וכו', ובה גרם מיתתו וטומאה בעולם). ועוד כי סר"ח אותיות חר"ס, כינוי לשמש ע"ש (איוב ט-ז) האומר לחרס ולא יזרח, ושמש רומז לטהרה ובא השמש וטהר, הרי סדר **טהרות**.

ובמדרש (דברים יא-ז) כינו לסרח בת אשר סגולה, ופירושו אוצר, (ע"י רש"י על והייתם לי סגולה, שמות יט, ה) לרמז מה שאמרו חז"ל (שבת לא.) אמונת זה סדר זרעים וכו', דעת זה סדר טהרות, ואפילו הכי יראת ה' היא אוצרו, שלכל אלו צריכין האוצר של יראת שמים.

(הרה"ח ר' מרדכי ישראל פערל הי"ו)

הנני נותן לו את בריתי שלום – ברית השבת

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום (במדבר כה, יב). ובמדרש אמרו בדין הוא שיטול שכרו ויש להבין הענין. עוד יש לבאר מה שתיבת שלום נכתב בו קטיעא.

וראה בספה"ק **שפת אמת** (תרמ"ז) שמבאר מה שנאמר **לכן אמור הנני נותן לו את בריתי**

שלום, הכוונה שנתן לו **ברית השבת**, ולכן הוצרך משה לומר לפנחס שהקב"ה נתן לו ברית השבת, כמו שאמרו חז"ל במסכת שבת (דף י:) לדעת כי אני ה' מקדשכם א"ל הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם, וענין ההודעה כי השבת צריכה הכנה, וכמו כן כשהקב"ה רצה ליתן ברית השבת לפנחס הוצרך להודיעו קודם, וזהו שנאמר 'לכן אמור' הנני נותן לו את בריתי שלום, כדי שיוכל להכין עצמו לקבל מתנת ברית השבת, עכ"ד השפ"א.

והנה **בלקט אמרי קודש מצדיקי בעלז** ז"ל"ע (ליקוטים ד' כ"ה) ביארו הקרא בתהלים (ל"ט ו) **הנה טפחות נתתי ימי**, דחז"ל אמרו במסכת פסחים (דף ק"ו.) תלתא יומא א' ב' ג' בתר דשבתא, ארבע חמשה ומעלי יומא קמי דשבתא, והשבת הוא באמצע מסובב מששת ימי המעשה, אבל קשה דהלא הלכה הוא דפחות מג' כלבוד אבל ג' עצמו לא הוי לבד, ואיך הוה ששת ימי המעשה מחוברים להשבת, וביארו דעל ידי מה שמוסיפין מחול על הקודש מלפניו ומאחריו הוה פחות מג' מלפניו וכן פחות מג' לאחריו ושפיר הוה לבד לשבת, וזהו שנאמר **הנה טפחות**, כמו בהלכות טפחות שפחות מג' היה כלבוד, **נתתי ימי**, היינו שג' ימים מלפני השבת והג' ימים אחר השבת מחוברים להשבת ע"י תוספות שבת דהוה פחות מג', עכ"ד.

- המשך בעמוד א'

מבוא § בשער התורה

- המשך בעמוד א'

איטליא רוסיא ועוד, והיות שכל אחד יורש הן מאביו והן מאמו, על כן בדקו אחר ה'זשין' שאי אפשר לירש אלא מהאב, והוא נקרא בלשונם 'קראמאזאם Y', ואכן מצאו אצל רוב רובם, **יותר מתשעים אחוז מהכהנים, שנושאים אותו ה'זשין'**, ואילו אצל קבוצות אחרות מבני ישראל לא מצאו אותו הזשין רק פחות מחמש אחוז, וקראוהו בשם **די כהן זשין'**.

אך הפלא הוא עוד יותר, כי המדע גילתה שאף שה- **DNA** עובר בירושה דור אחר דור, מכל מקום הרי הוא **משתנה במקצת בכל דור**, והחוקרים אפשר להם להבחין בהשינוי הקטן הזה, ועל ידי זה אפשר להם לראות **מספר הדורות שכבר עברו על ה'זשין' הזה**. והמחקר הנ"ל גילתה שה'כהן זשין' כבר **עברה מספר מאה ושישה דורות**. ועתה בואו ונחשוב חשבונו של עולם כמה דורות רחוקים אנחנו מאהרן הכהן אבי משפחת הכהנים.

יציאת מצרים היתה באלף השלישי, **ב' אלפים תמ"ח**, שהוא **כשלושת אלפים ושלוש מאות שנים קודם עריכת המחקר שהיתה באלף הששי בשנות התש"ן**, והנה אף ששנות דור אחד הוא עשרים שנה, מכל מקום אי אפשר לחשוב על פי חשבון זה, כי יש מי שנולד לאביו בהיותו בן כ' ויש מי שנולד בהיות אביו בן ארבעים ויותר, על כן נהוג לחשוב שנות דור **שלושים שנה**, וכשנכפיל מספר שלשים למאה ושישה פעמים יעלה בידינו **שלושת אלפים ומאה ושמנים**, שהוא כמעט המספר הנ"ל של שלשת אלפים ושלוש מאות. והיא פלאי פלאות היאך שחכמת המחקר מעיד על טהרתן וקדושתן של הכהנים דור אחר דור.

ודעת לנבון נקל **שלא ללמד על עצמו יצא** אלא ללמד על הכלל כולו יצא, שכלל ישראל אינם מתבוללים באחרים כשם שהכהנים שומרים על קדושתם, וממשיכים אנו מסורת אבותינו יוצאי מצרים שהעידה הכתוב עליהם כי זרע קודש הם, ובזכות זה אנו מתפללים לאבינו שבשמים **אנא השב כהנים לעבודתם ולוים לשירם ולזמרים והשב ישראל לנויהם**, והימים האלו יתהפכו לנו לששון ולשמחה בביאת הגואל צדק בב"א.

(הרה"ח ר' אברהם ישעי' קליין הי"ו)

תיקון הלבנה על ידי האחדות בקידוש לבנה

הנה המצוה היחידה שמקיימים אותה ברבים שאין שם שום גינוני כבוד, וכולם שווים בעת קיום המצוה, הרי זה **"קידוש לבנה"**, שבשעת קידוש לבנה יוצאים כל המתפללים מבית המדרש, ואין שם מקומות קבועים, ולא מזרח ושאר עניני כבוד, כולם עומדים בשוה, יונק ואיש שיבה, בחור ובא בשנים, כולם עומדים כאחד ואומרים קידוש לבנה, וכאשר באים לאמירת 'שלום עליכם', נותנים שלום עליכם לג' אנשים העומדים לפניו, ואין מדקדקים אם הוא איש חשוב או אדם פשוט, אלא פונים לעומד בסמוך לו, וכמו כן לאחר קידוש לבנה עושים עיגול ומרקדים כאחד, וגם בזה אין שום גינוני כבוד, אלא כל אחד תופס את ידו של הסמוך לו ורוקד עמו, וזה מורה על הענין של שלום.

ואפשר שטעם הדבר הוא, לפי שמצאנו בחז"ל (חולין ס:) ענין מיעוט הלבנה, אמרה ירח לפני הקב"ה, רבונו של עולם אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, אמר לה לך ומעטי את עצמך, ונעשה פגם בלבנה, ובה מתקנים את הפגם מה שבעת קידוש לבנה כולם שווים לטובה באופן שכל המלכים משתמשים בכתר אחד, כי כולם אהובים כולם ברוכים, וכולם עומדים בשוה ואומרים שלום עליכם זה לזה ומרקדים ביחד.

(הרה"ח ר' יואל ברא"י לאנדא הי"ו)

ע"י מחשבה טובה נעשה צירוף אותיות וכתב בפועל לפניו ית'

וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו (במדבר כה, ז). ופירש רש"י, ראה מעשה ונזכר הלכה אמר לו למשה מקובלני ממך הבעל ארמית קנאין פוגעין בו, אמר ליה קריינא דאגרתא איהו ליהוי פרונוקא. מיד ויקח רומח בידו.

בביאור הענין מבאר בספה"ק יטב לב (פרשת בלק) בשם אביו הגה"ק רבי אלעזר ניסן זלה"ה, על פי מה שאמרו חז"ל (קידושין מ.) מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, והענין בזה הוא, כי כתיב כל אמרת אלקי צרופה (משלי ל, ה), והיינו צרופי האותיות, דתיכף כאשר עלה במחשבת אדם לעשות טוב, נעשה מזה צירוף אותיות וכתב בפועל לפניו יתברך, כמבואר בעשרה מאמרות מאמר חקור דין (חלק ב פרק יב ג) עיי"ש. וכן כאן תיכף כאשר ראה פינחס ועלה בלבו שיקום ויקח רומח וידקור את שניהם, תיכף נעשה מזה צירוף האותיות והתיבות של הפסוק וירא פינחס וגו' ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו, ויגל ה' את עיני פינחס וראה אלו האותיות והתיבות לפניו, וכיון שראה מעשה זה בצירופי אותיות, נזכר ההלכה שקנאין פוגעין בו, ואמר לו למשה לא כך למדתנו רבינו וכו', וגם משה רבינו ראה זה הצירוף וירא פינחס וגו', וזהו שאמר לו קריינא דאגרתא, זה שנקרא באגרת הזה, דהיינו צירוף אותיות אלו, איהו ליהוי פרונוקא, כיון שכבר נעשה הצירוף באותיות שמו דכתיב וירא "פינחס" ויקם מתוך העדה וגו', עכ"ד.

ועפ"י זה כתב בספה"ק דברי יואל (לשביעי של פסח אות קכ"ז) לפרש כוונת רש"י בפסוק (שמות טו, א) אז ישיר משה ובני ישראל, עלה בלבו שישיר. ולפום ריהטא אינו מובן מה בא להוסיף בזה בכוונת הפסוק. וביאר דהנה איתא במדרש (שמ"ר כג, ד) אז ישיר משה, ה"ד (משלי לא, כו) פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה, מיום שברא הקב"ה את העולם עד שעמדו ישראל על הים לא מצינו אדם שאמר שירה להקב"ה אלא ישראל, ברא אדה"ר ולא אמר שירה וכו', כיון שבאו ישראל לים ונקרע להם, מיד אמרו שירה לפני הקב"ה, שנאמר אז ישיר משה ובני ישראל, הוי פיה פתחה בחכמה, אמר הקב"ה לאלו הייתי מצפה וכו'.

ומעתה י"ל כי משה ובני ישראל בעמדם על הים עלה הדבר בלבם לומר שירה לפני הקב"ה, אמנם היו עומדים ומסתפקים אם הדבר ראוי ונכון לומר שירה, מאחר שכל הדורות שלפניהם לא אמרו עדיין שירה. אמנם תוך כדי כך ראו והבחינו, שעל ידי שעלה הדבר בלבם לומר שירה כבר נעשה מזה צירופי אותיות ונכתב לפניו הפסוק אז ישיר משה ובני ישראל וגו', ועל כן הבינו מזה שזהו מחשבה טובה ונכונה לפניו ית"ש, ולכן הוציאו הדבר אל הפועל ואמרו שירה, וזהו כוונת רש"י עלה בלבם שישיר, ומכאן זה ראו כן בצירופי אותיות לפניו, ומחמת זה ישיר משה ובני ישראל את השירה זאת לה. עכתו"ד.

ועל פי הדברים האלה יש לפרש מה שאמרו חז"ל (שבת פח.): 'בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם מה לילוד אשה בינינו אמר להן לקבל תורה בא אמרו לפניו חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה

כהוספה על מה שכתב הר"ר קלמו גפן שליט"א בגליון פ' בלק על דברי כ"ק מרן רבינו שליט"א בענין תפילה במקוה קודם הלימוד לתלמידים, יש להוסיף על זה דליכא מידי דלא רמיז באורייתא ואפשר לרמוז זה בפסוק שבפרשת בלק כנחלים נטיו כגנת עלי נהר כאהלים נטע ה' כארזים עלי מים (כד ו), דהנה בגמרא מסכת ברכות (טו:) אמרו חז"ל "ואמר רבי חמא ברבי חנינא למה נסמכו אהלים לנחלים דכתיב כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע וגו' לומר לך מה נחלים מעלין את האדם מטומאה לטהרה אף אהלים מעלין את האדם מכף חובה לכף זכות".

ויתבאר על פי דברי המאור ושמש ריש פ' אמור (שהזכיר כ"ק מרן רבינו שליט"א) "והיה העולם שמס על שבאו שני המאורות הגדולים לעולם הבעל שם טוב הקדוש ואדמו"ר הרב רבינו אלימלך נשמתם בגנוי מרומים והם פתחו שער לה' צדיקים יבואו בו שלא יהרהר אדם שום הרהור תורה עד שיטבול עצמו לקריי וסחמי הגמרא לא בטלוהו אלא מפני שאין רוב הציבור יכולין לעמוד בה, אבל אותן האנשים הרוצים להשיג גופי התורה ומצות צריכין להיות נזהר מאד בטבילה זו ועוד זאת אנו למידין מסמיכת הכתובים והודעתם לבניך ולבני בניך וסמך ליה יום אשר עמדת וכו' שזאת גם כן בלתי אפשר ללמוד לתלמידים ולהכניס בלבם יראת ה' אם אינו נזהר בטבילה זו", עכ"ד.

ואפשר לומר שזהו כוונת הפסוק "כנחלים נטיו" ואמרו ע"ז חז"ל לומר לך מה נחלים מעלין את האדם מטומאה לטהרה, דהיינו טבילה, ורק אחר שטבל אז "כאהלים נטע ה'", אהלים של תורה מעלין את האדם מכף חובה לכף זכות, על ידי לימוד התורה בטהרה.

(הרה"ח ר' חיים פריעדמאן הי"ו)

מדור תורתם קבע

- המשך מעמוד ב' >

ועל פי זה יש לבאר מה שנכתב ו' דשלוס קטינא, לרמז שנתן לו ברית השבת, עם תוספות שבת לפניו ולאחריה, וששת ימי חול הם קטועים, ובזה עושים הכנה ליום שבת קודש.

ועל פי זה יש לומר עוד, שהנה ידוע דאף ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אבל על שבת מגיע שכר בהאי עלמא, כמו"ש דורשי רשומות שב"ת ר"ת ב' יומו ת'תן ש'כרו, לכן בדין הוא שיטול שכרו, על ברית השבת שניתנה לו.

ועל דברי השפ"א שברית שלום שניתנה לפנחס הוא ברית השבת, יש לציין דברי הרבינו בחיי כאן, שכתב פנחס היה דור שביעי ליעקב אבינו, כשם שהיה חנוך שביעי לאדם, והם כנגד יום השביעי שהוא שבת, והוא יום המנוחה והחיים.

והאמרי חיים (פנחס) אמר, פנח"ס ב"ן אלעזר ב"ן אהרן הכה"ן עולה כמגין שבתו"ן יו"ם מחמדי"ם. והוא רמז לברית השבת.

(הרה"ח ר' יונה פריעדמאן הי"ו)

חלק הדרוש

לבשר ודם, מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה החזיר להן תשובה וכו', ומבאר בספה"ק בני יששכר (סיון מאמר ב), שמבואר מדברי הרב הגדול חיד"א זלה"ה דהמלאכים שטענו תנה הודך על השמים באו בטענת מצרניות דינא דבר מצרא, והנה לפי"ז טענתם טענה, אכן כשבני ישראל עמדו לפני הר סיני ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע, הרי היתה בזה מחשבתם הטובה לשמור ולעשות ולקיים את כל התורה כולה, וא"כ נתהוה מזה צירופי אותיות של כל התורה כולה, ותיכף המציאו והמשיכו לפנייהם כל התורה כולה כאן בעולם התחתון, עוד טרם שניתן להם התורה מן השמים, וא"כ אף כי בתחילה כאשר היה התורה רק בשמים ממעל היתה טענת המלאכים תנה הודך על השמים מכח דינא דבר מצרא, מ"מ עכשיו כאשר המציאו והמשיכו לפנייהם כל התורה כולה בצירופי אותיות כאן בעולם התחתון, שוב ליכא למטען ולומר שמגיע להם התורה מכח דינא דבר מצרא, כיון שבני ישראל בכח מחשבתם הטובה המציאו מעצמם כל התורה כולה בצירופי אותיות כאן בעוה"ז, ועל זה אין להם שום טענה שמגיע להם מכח דינא דבר מצרא.

ובזה יבואר מה שאמרו חז"ל (מנחות כט:): 'בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו רבש"ע מי מעבד על ידך אמר לו אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות וכו' חזר ובא לפני הקב"ה אמר לפניו רבונו של עולם יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה על ידי, אמר לו שתוק כך עלה במחשבה לפני, ויש לבאר מה שהשיב הקב"ה למשה רבינו "כך עלה במחשבה לפני", כלומר מה "שעלה במחשבתם" הטובה של בני ישראל, נתהוה ונעשה "לפני" צירופי אותיות, וכיון שהיתה מחשבתם הטובה לשמור ולעשות ולקיים את כל התורה כולה, עי"ז נכתב לפני כל התורה בצירופי אותיות, וא"כ לא שייך בזה שום טענה של דינא דבר מצרא.

והנה הבני יששכר (סיון ה) מביא מאמר הבני יששכר מה שאין למלאכים טענת בר מצרא, משום דישאל נקראו בנים למקום ובבנים אין טענת בר מצרא, ודעת רבי עקיבא הוא בדעת רבו רבי מאיר דסבירא ליה (קידושין לו): שישאל בין כך ובין כך קרואים בנים (עי' ביב"י), ומשום כן ביקש משה שיתנו התורה לישראל על ידי רבי עקיבא לבטל טענת המלאכים שאמרו דכיון שעתידיים ישראל לחטא הרי שיש להם דין עבדים למקום, ומגיע להם התורה מכח דינא דבר מצרא, ולכן צריכים לרבי עקיבא שדעתו שישאל בין כך ובין כך קרואים בנים, אבל מאחר שכך עלה במחשבה לפני, מה "שעלה במחשבתם" הטובה של בני ישראל, נתהוה ונעשה "לפני" צירופי אותיות, ונמצא התורה כבר אצל בני ישראל ואין בזה משום דינא דבר מצרא, ושפיר יכול ליתן התורה על ידי משה רבינו.

(הרה"ח ר' שלמה זלמן ישראל הערשקא הי"ו)

השלמה במה שכתבנו
בשבוע העבר בענין עין הרע

השלמה

עין הרע כשעוסקים במצוה

בענין זה מצינו מבוכה אם גם במקום מצוה יש לחשוש לעין הרע, דבפלא יועץ (ערך עין הרע) כתב וז"ל, ועכ"פ לא ימנע מעשות מצוה מפני חשש עין הרע, כגון להביא עני לביתו, או לדרוש ברבים, ללמוד דעת את העם, כי שומר מצוה לא ידע דבר רע, ומצוה אגוני מגינא והיא מגן וצנה ע"כ. וכן כתב גם האברבנאל בפ' כי תשא שאין ספק שההזק הזה ימשך בטבעו אשר יעשה האדם אותו כרצונו, 'כי הנעשה במצוות האלהים לא יזק כמו שאמר שומר מצוה לא ידע דבר רע, ואחז"ל שלוחי מצוה אינם נזוקים ע"כ. ויתירה מזו מצינו בגמרא עירובין (דף סד.) המחזיק בנכסי הגר מה יעשה ויתקיימו בידו יקח בהן ספר תורה, ופירש"י, מידי דתמיהה היא ותוהו בה אינשי לפי שבאו לו בלא יגיעה, לפיכך אין מתקיימין אם לא על ידי מצוה, הרי אדרבה דמה שיש בו חשש עין הרע, העצה לינצל מזה הוא לעשות בו מצוה שע"ז לא יזיק בו העין רעה.

ובשו"ת אפרקטא דעניא (ח"ב י"ד סי' קמו) כתב ליישב דבאמת במקום מצוה אין לחשוש מעין הרע, ומה שמצינו כנ"ל שחששו אף במקום מצוה היינו דוקא באופן שהמצוה יתקיים אף בלא זה, שאפשר לדעת מנין הבני אדם אף בלי שימנו אותם להדיא, כגון שיאמרו הפסוק הושיעה את עמך וגו' כמובא בקיצור שלחן ערוך (ס"ו ס"א), אבל במקום שאי אפשר לקיים המצוה בלא זה אין לחשוש מפני עין הרע.

מסתכל בעין הרע ע"י בתי עינים

ועוד יצוין החידוש של הגאון מטשעבין זצ"ל בהערותיו על שו"ע חו"מ סי' שע"ח שאסור לאדם לעמוד על שדה חבירו בשעה שעומדת וכו', כתב שיש לומר שאם מביט על ידי בתי עינים לית לן בה, על פי התשובת אבקת רוכל (סי' קכא) דמחיצה של זכוכית הוי מחיצה להיזק ראי'.

ונסיים בתפלה להש"י שתצילנו היום ובכל יום מעין הרע.

(המערכת)

קונטרס
המכין לך עניי סתירה והוצאת ספרים

845.210.6668
sales@kintress.com

טייפונג
עריכה
עיצוב
הדפסה

להכניס דברי תורה בתוך הגליון ולהעלות והארות: טעל: 845.210.6668 | פקס: 845.314.8486 אימעי'ל: chelkeiny@gmail.com

צו באקומען דעם גליון יעדע וואך אין אימעי'ל, שיקט א אימעי'ל צו: chelkeiny@gmail.com

הגליון נערך ע"י מכון קונטרס מו"ה אברהם ישעי' קל"ן מו"ה יואל הכהן מאשקאוויטש מו"ה משה אברהם לייפער מו"ה שלמה הערשקאוויטש

חלקינו בתורתך